

2020-10-14
S2020/05797 (delvis)**Socialdepartementet**Region Västerbotten
901 89 Umeå

Framställning om medel till Kunskapsnätverket för samisk hälsa

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att, i enlighet med framställningen, bevilja Region Västerbotten 1 000 000 kronor under 2020 för att, genom Kunskapsnätverket för samisk hälsa, öka samisk kulturkompetens i hälso- och sjukvården och utveckla arbetssätt för att tillgodose samiska patienters behov.

Medlen ska utbetalas från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och

social omsorg, varav 500 000 kronor ska utbetalas från anslag 1:8 Bidrag

till psykiatri, anslagsposten 3 till Kammarkollegiets disposition och 500 000 kronor från anslag 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen utbetalas engångsvis

efter rekvisition hos Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast

den 1 december 2020. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2021. Vid

samma tidpunkt ska en slutrapport lämnas till Kammarkollegiet. Resultatet av arbetet ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 28 februari 2021.

Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. För bidraget gäller de villkor som anges i Villkor för bidrag, version 2020:1, se *bilaga*.

Blanketter för rekvisition och slutrapport finns på regeringens webbplats regeringen.se/bidragsblanketter.

Ärendet

Sedan 2011 anges i regeringsformen (1974:152) att det samiska folkets möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv ska främjas. Sametingets kunskapssammanställning om samers psykosociala hälsa (S2016/04411/FS) som genomfördes på uppdrag av Socialdepartementet under 2016 slår fast att det inte finns tillräckligt vetenskapligt underlag för definitiva uttalanden om de svenska samernas psykosociala hälsosituation. Kvantitativ forskning om förekomsten av psykosocial ohälsa i tre samiska undergrupper (skolungdomar, unga vuxna och renskötare) indikerar dock att den psykosociala hälsan bland svenska samer är sämre än hos den svenska befolkningen i stort, samt att situationen är särskilt prekär för de renskötande samerna. Var femte vuxen renskötare, av bägge kön och i alla åldrar,

rapporterar sig t.ex. ha haft självmordsplaner, jämfört med var tionde norrlänning. Av kunskapssammanställningen framgår även att ungefär varannan ung same upplever sig vara utsatt för etnisk diskriminering vilket är förenat med sämre psykosocial hälsa. Samer har lägre förtroende för vårdgivare än andra invånare i norra Sverige, vilket antas vara kopplat till vårdens brister i samisk språk- och kulturkompetens. Bristen på kunskap är ett hinder för att tillgängliggöra hälso- och sjukvårdstjänster på ett sådant sätt som möjliggör att samerna får en likvärdig hälso- och sjukvård.

Regeringen har under perioden 2017–2019 beslutat om bidrag till Glesbygdsmedicinskt centrum. Under denna tid har mottagaren inrättat ett gemensamt Kunskapsnätverk för samisk hälsa. Regionerna Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Dalarna har tillsammans med Sametinget och samiska organisationer, inom ramen för nätverket, arbetat för att öka tillgången på kultur- och språkanpassade hälso- och sjukvårdstjänster, samt arbetat fram en gemensam samisk hälsostrategi. I slutrapporten av det arbete som har bedrivits framgår att ökad tillgänglighet via digitala lösningar för barn med psykisk ohälsa behöver vidareutvecklas. Likaså gäller detta erbjudandet till hälsocentralernas vårdpersonal för att möjliggöra behandling med samisk språk- och/eller kulturkompetens.

Regeringen anser att fortsatta insatser för att förbättra den samiska hälsan och stärka hälso- och sjukvården genom utvecklade arbetssätt för att tillgodose samiska patienters behov är nödvändiga. Region Västerbotten beviljas därför, i enlighet med dess framställning, 1 000 000 kronor under 2020 för detta ändamål.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Andrea Larsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevisionen

Finansdepartementet/Ba

Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ekol

Kulturdepartementet/CSM

Kammarkollegiet

Sametinget

Region Dalarna

Region Jämtland Härjedalen

Region Norrbotten

Region Västerbotten